

Musik kan også være bæredygtigt

Et dansk andelsselskab er taget til Ghana for at hjælpe ghaneserne med at få solgt deres musik i hele verden.

Af RASMUS STRØYER

Billedet af afrikansk musik har ændret sig. Det er ikke længere kun mænd i lange kjortler dansende rundt på bare tæer med en bongotromme i hånden eller et aparte to meter langt lutlignende instrument. Til tider ganske vist, men langt fra altid. Og slet ikke, når musikken kommer direkte ud af Ghanas hovedstad, Accra. Stilen er hiplife – en blanding af hiphop, reggae og det mere traditionelle highlife. Vokalen synges eller rappes på twi eller ga, lokale ghanesiske sprog. Men musikken appellerer bredt. Ikke Britney Spears-bredt, men alligevel langt ud over det afrikanske kontinent. Og det skal den også kunne, hvis det danske andelsselskab DiGiDis nye projekt skal være bæredygtigt. DiGiDi vil med støtte fra Danida og Verdensbanken give ghanesiske musikere bedre mulighed for at sælge deres musik over hele verden.

Derfor er de taget til Ghana med nogle computere, en kraftig internetforbindelse, ekspertise og en vilje til at dele deres aftaler med de ghanesiske musikere. Selskabet har aftaler med 60 onlinebutikker – bl.a. iTunes – der sælger musikdownloads, og de ghanesiske musikere er kvit og frit blevet en del af det netværk. Næsten.

Musikerne skal købe sig ind i andelsselskabet og gøre deres musik tilgængelig for potentielle købere. Det koster et band eller solist knap 60 kr. eller omtrent en dagløn at blive andelshaver. Og hver gang musikken bliver solgt, altså downloadet mod betaling, er det musikerne, der kan høre kasseapparatet ringe.

DiGiDi er ejet af andelshaverne, der alle er musikere. Mestendels danske, men nu også ghanesiske. Det betyder, at størstedelen af overskuddet fra musikalget går til musikerne selv. Op til 80 procent, fortæller Henrik Leschly, som til daglig leder DiGiDi. Han kalder projektet bæredygtig handel, som man kender fra eksempelvis Max Havelaar-kaffe. Men endnu kan digitale produkter ikke gå under den officielle betegnelse, Fair Trade.

»Fordi det er musikerne selv, der får pengene, kan vi lokke folk med. Andelstanken er, at dovenlars ikke skal tjene på flittigper. De eneste udgifter er driftsomkostningerne. Resten går til direkte til musikerne«, siger Henrik Leschly i en telefon fra Ghana .

Ideen blev fostret for et år siden, da DiGiDi første gang var i Ghana , men selv om DiGiDi ifølge Henrik Leschly har gjort deres forarbejde godt, er der stadig forhindringer. Ghaneserne går nemlig ikke med til hvad som helst. Som i alle andre lande er musik i Ghana noget, man hører, ikke noget, man betaler for. Derfor stiller musikerne ikke bare deres musik til rådighed. Også de er bange for at blive piratkopieret.

»Vi får et nyt medlem om dagen, men problemet er at få dem til at stille deres musik til rådighed. Det er jo historisk at udnytte Afrika, så de har en sund mistro til hvide mennesker«, fortæller Henrik Leschly.

DiGiDi har den fordel, at ghaneserne er ved at vænne sig til de hvide menneskers gøren og laden i Accra. Men musikerne er stadig skeptiske, fordi de penge, musikkøberne betaler for den ghanesiske musik, ikke ryger direkte til Ghana . Nej, de skal først forbi Danmark. Selvfølgelig, fordi det er DiGiDi herhjemme, som har aftalerne med onlinebutikkerne, og derfor også dem, som butikkerne betaler penge til. Og her opstår også et problem for de danske filantroper. For hvordan sikrer de sig, at den enkelte musiker i Danmark får betaling som fortjent? Bankoverførsler er på forhånd stort set udelukket, da kun 20 procent af ghaneserne har en konto. Det er simpelt hen for dyrt. Men DiGiDi kan heller ikke bare sende en check af sted.

»En check på 15-20.000 kr. er jo flere årslønninger. Det kan vi ikke lade en enkelt ung, fattig fyr varetage Derfor overvejer vi at få Verdensbanken til administrere det. Det ville være oplagt«, fortæller Leschly.

For DiGiDi handler det om at give ghaneserne mulighed for at sælge deres musik til hele verden. Bare et solgt album om dagen svarer til en dagløn, fortæller Henrik Leschly, så der er meget på spil. Derfor er det heller ikke hjemmemarkedet i Ghana , der har førsteprioritet. De færreste har nemlig råd, men det kan også skyldes, at ghaneserne ikke har de bedste vilkår for at komme på internettet. For hver dag er en ny bydel i byen uden strøm – tilsyneladende vilkårligt – og det betyder intet net.

Men det gør ikke ghaneserne til udviklingsmæssige analfabeter. Størstedelen har mobiltelefoner med mp3-afspillere og tjekker mail en gang om ugen. Udlandet er dog målet, og DiGiDi uddanner i øjeblikket nogle ghanesere i, hvordan de markedsfører musikken på nettet. De skal nemlig lære at sælge sig selv. På fredag rejser DiGiDi hjem fra Ghana , og derefter er projektet i ghanesernes hænder.

»Normalt bliver musikerne nødt til at flytte til udlandet, hvis de vil leve af det. På den her måde kan de blive derhjemme og tjene på musikken«, mener Henrik Leschly: »Det kan ikke blive mere politisk korrekt«.

rasmus.stroyer@pol.dk

DiGiDi

DiGiDi blev stiftet 1. maj 2003 som et andelsselskab. Andelshaverne er alle musikere og ejer alle en lige stor andel. I dag er der over 500 andelshavere. Formålet er at sikre medlemmerne bedre mulighed for at distribuere deres musik uden at skulle betale penge til agenter, pladeselskaber eller andre mellemhænd. DiGiDi har aftaler med 60 onlinebutikker i 22 lande, som sælger andelshavernes musik. Det er de aftaler, som ghaneserne nu bliver en del af. DiGiDi-Ghana bliver et selvstændigt selskab under DiGiDi.